

skal bygges og hvor vi skulle bygge først, og jeg vil derfor anbefale, at vi bevilge Tilskud til de fire undersøgte og overvejede Kirker, men derimod forkaste Nr. 66, som vi have faaet i Finansudvalget i den tolvte Time, kan jeg næsten sige, og om hvilken vi ikke vide, om vi ikke gribe ind i Planen ved at begynde med den Kirke, naar der maatte skulde begyndes et andet Sted. Det er Grunden til, at jeg for mit personlige Bedkommende ikke har tiltraadt Vædringsforslaget, at jeg vil vide lidt mere Bæstet med Forholdene, inden jeg gaar med til den store Plan. Anderledes forholder det sig med dem, der ere Modstandere af Kirkebygning, hvad jeg for mit personlige Bedkommende ikke er. Jeg tror, at det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds (Scharling) tager noget fejl, naar han mener, at det er for store Bevillinger, vi faa til Kirker paa Landet, naar vi se, at der bygges Kirker i Kjøbenhavn til fra 250 til 300,000 Kr. Hvor i Alverden kan man faa falde i Staver over, at vi ude paa Landet faa 20,000 Kr. til en Kirke. Jeg skulde tro, at det stod i et saadant Forhold, at det nok kunde lade sig høre. Jeg tror, at Modstandere af, at vi komme til at gaa denne Vej, tage fejl, naar de sammenligne Kirker og Forsamlingshuse. Nej, jeg tror, at en af Grundene til, at vi se Sætervæsenet florere i mange Eene her i Landet, f. Eks. det romerske katolske, er, at de have en anderledes Højtidelighed ved Gudstjenesten og et andet hdre Apparat, som tiltaler Menneffene, end den protestantiske Kirke har. Deri tror jeg, man maa søge Grunden til meget af det, vi se foregaa i vort Land, og derfor holder jeg paa, naar vi bygge Kirker, at det skal være Huse, som ikke kunne bruges til hvad som helst, og hvor Folk virkelig kunne blive højtidelig stemte. Derfor maa man virkelig ikke misunde os, at vi faa Kirker ude paa Landet til en Snæs tusinde Kr., naar man her i Kjøbenhavn faar henved en halv Million Kr. dertil, men jeg indrømmer, efterdi man lægger Tinget det paa Sinde, at vi ogsaa skulle være meget forsigtige med ikke at storme alt for raft frem paa dette Omraade, fordi vi ikke vide, hvad det i finansiel Henseende kan føre til, men jeg finder ikke, at dette er for meget at forlange, naar man principielt staar paa det Standpunkt, at naar Sagen er undersøgt og overvejet, og vi have faaet tilstrækkelig Tid til at lætte os ind i Forholdene, skulle vi bygge Kirkerne. Vi maa dog virkelig have Lov til at faa Sagen undersøgt, inden vi uden videre springe i det med fuld Musik og bevilge et halvt Dusin Kirker ad Gangen. Det forekommer mig at være meget finansielt usønskeligt og

ufornuftigt; derfor vil jeg anbefale, at vi til en Begyndelse bevilge disse 4 Kirker. Den 5te, der er Tale om, har jeg intet principielt imod at bevilge, naar vi faa undersøgt, om vi virkelig først skulle og bør have en Kirke bygget i Midten af Vestjylland i dette Distrikt. (Afbrydelse af K. Nielsen). De 4 have foreligget for Finansudvalget i en saa betimelig Tid, at de kunne blive undersøgte, men det har denne ikke gjort. Det var den Bemærkning, jeg vilde tillade mig at gøre angaaende Vædringsforslaget Nr. 66.

Angaaende de personlige Bevillinger forekommer det mig, at det virkelig er paa Tide, at vi nu komme til overfor disse Bevillinger at tale rent ud om dem. Naar de Herrer paa den anden Side ville have baade i Hofe og Sæl, og naar de Herrer stille sig paa det Standpunkt, at de ville have Deres og kun Deres og saa ikke bryde sig om at tage Hensyn til den anden Side, saa er det paa Tide at faa en Debat om disse Spørgsmaal og saa klaret, hvordan vi staa. Nu har jeg faaet den Erfaring i den Tid, jeg har været i Finansudvalget, og den Erfaring har vel alle gjort, der have fiddet ganske kort Tid i Rigsdagen, for saa vidt de have haft med virkelig Rigsdagsarbejde at gøre, at naar der er noget, der skal gennemføres, er der i Almindelighed to Hovedsider, der kæmpe imod hinanden, og det er i Almindelighed meget sjældent, at den ene af Siderne udelukkende faar sit og ikke mindst blive vi her i Danmark, siden vi have faaet den elendige Forsatning af 1866, mindet om, at vi ikke alene have et Folketing, men at vi ogsaa have et Landsting, at der ikke alene er et Venstre i Danmark, men ogsaa et Højre, og jeg veed ikke, at det nogen Side tydeligere er fremgaaet af Behandlingerne af Sagerne i Finansudvalget, end naar der er blevet diskutert om personlige Bevillinger. Saa har Højre i Finansudvalget naturligvis haft deres Mænd, som de absolut ville have frem, men som vi have haft meget liden Interesse af at faa frem, og vi fra venstre Side have haft nogle, vi paastømmede mere, end Højremændene stømmede paa dem. Saa er Resultatet selvfølgelig blevet det, at da de Herrer havde det i deres Magt at faa det forkastet i Landstinget, som vi vedtog i Folketinget, kom det i Reglen til en mindelig Overenskomst, hvor de fra deres Side gik ind paa at tage nogle af de Mænd, vi satte Pris paa, og saa have vi til Gengæld taget nogle af de Herrer, og paa den Maade gled det lettest; det kunde ikke være anderledes; det var meget rimeligt fra begge Sider, det kunde ikke komme videre. (Afbrydelse af C. Raun). Vil det ærede Medlem fra